

תוכנית לפיתוח המרחב הציבורי-תיירותי במרכז העיר ירושלים

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, לאור חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל; בהתאם למדיניות הממשלה לחיזוק ופיתוח המרחב הציבורי והתיירותי בירושלים, ובכלל זאת את מרכז העיר ירושלים באמצעות מגוון תוכניות להרחבת מוקדי המשיכה בעיר ירושלים מעבר לצירי התיירות המסורתיים, ועל מנת לעודד פעילות כלכלית ועסקית מקומית וליצור חוויית תיירות אותנטית, רב-שכבתית ושוקקת חיים מחליטים:

- א. להנחות את משרד התיירות לפעול לתכנון, פיתוח ושדרוג אזור שוק מחנה יהודה ומוקדי העניין התיירותיים באזור נחלאות, לשם יצירת תוואי תיירותי שוקק חיים, תוך חיזוק העסקים והיזמות המקומית, והפיכתו למוקד תיירותי מוביל בעיר ירושלים לרבות באמצעות שדרוג המרחב הציבורי להולכי הרגל, פיתוח חוויית מבקר ויצירת חיבורים פיזיים ותנועתיים בין האזורים.
- ב. לשם יישום החלטה זו יקצה משרד התיירות תקציב בסך של 27 מיליון ש"ח בפריסה שווה בין השנים 2026–2028 באמצעות צוות תקציב ופיתוח במשרד התיירות בהתאם ובכפוף לנוהלי המשרד לפיתוח תשתיות תיירות ציבוריות. לרשום את הודעת עיריית ירושלים שתקצה מתקציבה 27 מיליון ש"ח בפריסה שווה בין השנים 2026–2028. כאשר בכפוף להקצאה זו יקצה משרד התיירות את התקציב האמור.

דברי הסבר

רקע כללי:

ירושלים מהווה מוקד תיירותי מרכזי בעל חשיבות לאומית ובינלאומית. סעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל קובע כי לעיר תינתנה עדיפויות מיוחדות בפעילות רשויות המדינה, ובפרט בתחומי הפיתוח הכלכלי והתיירותי. בהתאם לכך, ובמסגרת מדיניות הממשלה לחיזוק התיירות באמצעות פיתוח תשתיות, הרחבת מוקדי משיכה ועידוד פעילות כלכלית במרחב העירוני, מוצעת החלטה זו.

השקעה בתשתיות תיירות ציבוריות, לצד חיזוק הפעילות העסקית והתרבותית, מהווה מנוף משמעותי לחיזוק מעמדה של ירושלים כיעד תיירותי מוביל. מהלך זה צפוי לתרום לשיפור איכות החיים של תושבי העיר, לחיזוק הכלכלה המקומית וליצירת מקומות תעסוקה.

ההחלטה נועדה לחזק את אזור שוק מחנה יהודה ונחלאות וסביבתם כמוקד תיירותי חי, שוקק ומגוון, תוך יצירת תוואי תיירותי המחבר בין השוק לבין אזורי המסחר, התרבות והפנאי הסמוכים. זאת, באמצעות שדרוג המרחב הציבורי, פיתוח חוויית מבקר איכותית ועידוד יזמות ופעילות עסקית מקומית.

התוואי המוצע ירחיב את חוויית הביקור בעיר, יסייע בפיזור עומסי התיירות ויעודד שהייה ממושכת יותר של מבקרים. בתוך כך, מדובר במהלך משלים לפיתוח מרכז העיר והעיר העתיקה, אשר יחבר בין הישן לחדש וייצר רצף תיירותי לאורך ציר יפו, בתוואי הרכבת הקלה, עד לחיבור עם העיר העתיקה.

הפרויקט יחזק את הזיקה בין מוקדי מסחר מרכזיים בעיר- שוק מחנה יהודה בעיר החדשה והשוק בעיר העתיקה (אזור שער יפו) ויתרום ליצירת חוויית ביקור רב-שכבתית, אותנטית ורציפה.

החלטת הממשלה נועדה אף לקדם תוואי עירוני שיחבר בין שוק מחנה יהודה לבין נחלאות במרכז ירושלים, ובכך להמשיך ולחזק רצף אורבני חי ותוסס- משוק אותנטי המציע תוצרת מקומית ועד למרקם של עסקים קטנים, ברים וחיי לילה המושכים תיירים ומבקרים. תייר המגיע לשוק אינו מסיים את חווייתו שם, אלא ממשיך באופן טבעי לשוטט בסמטאות נחלאות וליהנות מהאווירה הייחודית.

מאז תקופת הקורונה חלה האטה משמעותית בפעילות, כאשר חלק מהעסקים נסגרו או צמצמו פעילותם, ונוצר צורך ממשי בהחייאת המרחב. בהתאם לכך, התוואי המוצע שואף לעצב אזור בעל אופי של "ריביירה עירונית" במעמד בינלאומי, הכולל גלריות, חנויות מזכרות ועסקים קטנים המותאמים לקהל התיירים, וליצור מעין טיילת עירונית חדשה. מרחב זה ישלב בין ישן לחדש, בין ההיסטוריה והאותנטיות של ירושלים לבין העיר המודרנית והמתפתחת, ויצג מודל יישומי לשיקום והחייאת אזורי תיירות עירוניים, אשר ניתן יהיה לשכפל גם למוקדים נוספים בעיר.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

כמפורט בגוף ההחלטה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת להחלטה

סיווגים

סיווג ראשי: 01ביצועי ;

תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה.

מגיש: שר התיירות

כ"ח באייר התשפ"ו
15 במאי 2026

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות שרים

נושא הצעת ההחלטה:

תוכנית לפיתוח המרחב הציבורי-תיירותי במרכז העיר ירושלים

תמצית ההחלטה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

מוצע להנחות את משרד התיירות לפעול לתכנון, פיתוח ושדרוג אזור שוק מחנה יהודה ומוקדי העניין התיירותיים באזור נחלאות, לשם יצירת תוואי תיירותי שוקק חיים, תוך חיזוק העסקים והזימות המקומית, והפיכתו למוקד תיירותי מוביל בעיר ירושלים לרבות באמצעות שדרוג המרחב הציבורי להולכי הרגל, פיתוח חוויית מבקר ויצירת חיבורים פיזיים ותנועתיים בין האזורים.

לשם יישום החלטה זו יקצה משרד התיירות תקציב בסך של 27 מיליון ש"ח בפריסה שווה בין השנים 2026–2028 באמצעות צוות תקציב ופיתוח במשרד התיירות (צת"פ) בהתאם ובכפוף לנוהלי המשרד לפיתוח תשתיות תיירות ציבוריות.

התוואי המוצע ירחיב את חוויית הביקור בעיר, יסייע בפיזור עומסי התיירות ויעודד שהייה ממושכת יותר של מבקרים. בתוך כך, מדובר במהלך משלים לפיתוח מרכז העיר והעיר העתיקה, אשר יתברר בין השני לחדש וייצר רצף תיירותי לאורך ציר יפו, בתוואי הרכבת הקלה, עד לחיבור עם העיר העתיקה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת יועמ"ש משרד האוצר – מבחינה תהליכית האופן שבו קודמה הצעת ההחלטה, בלוחות זמנים קצרים ביותר ויחד עם החלטות רבות נוספות שקודמו באותן אופן, לא אפשרו העמקה או ליבון של כלל הסוגיות שעולות במסגרתה או הליך מסודר מול גורמי המקצוע והגורמים המשפטיים הרלוונטיים. ואולם, מעת שכלל הערותינו הוטמעו, בשלב זה נראה כי אין בהחלטה קושי משפטי.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בשים לב לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לקבל את ההצעה.

היועצת המשפטית משרד התיירות

חיה וינגוט

חתימה

תפקיד

שם